

Kolēģijas atzinums (64. pants)

Atzinums 10/2020 par Vācijas kompetento uzraudzības iestāžu lēmuma projektu attiecībā uz rīcības kodeksa pārraudzības struktūras akreditācijas prasību apstiprināšanu saskaņā ar VDAR 41. pantu

Pieņemts 2020. gada 25. maijā

Satura rādītājs

1	FAKTU KOPSAVILKUMS.....	4
2	NOVĒRTĒJUMS	4
2.1	Kolēģijas vispārējie apsvērumi par iesniegto akreditācijas prasību projektu	4
2.2	Vācijas UI akreditācijas prasību projekta analīze attiecībā uz rīcības kodeksa pārraudzības struktūrām.....	5
2.2.1	VISPĀRĪGAS PIEZĪMES.....	5
2.2.2	NEATKARĪBA	6
2.2.3	INTEREŠU KONFLIKTS	6
2.2.4	IZVEIDOTĀS PROCEDŪRAS UN STRUKTŪRAS	6
2.2.5	PĀRREDZAMA SŪDZĪBU IZSKATĪŠANA.....	7
3	SECINĀJUMI/IETEIKUMI	7
4	NOBEIGUMA PIEZĪMES.....	8

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija,

ņemot vērā 63. pantu, 64. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 3.–8. punktu, kā arī 41. panta 3. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulā (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (turpmāk “VDAR”),

ņemot vērā EEZ līgumu un jo īpaši tā XI pielikumu un 37. protokolu, kas grozīts ar EEZ apvienotās komitejas 2018. gada 6. jūlija lēmumu Nr. 154/2018,¹

ņemot vērā tās 2018. gada 25. maija Reglamenta 10. un 22. pantu,

tā kā:

(1) Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas (turpmāk “kolēģija”) galvenais uzdevums ir nodrošināt VDAR konsekvētu piemērošanu, ja uzraudzības iestāde (turpmāk “UI”) gatavojas apstiprināt prasības rīcības kodeksa (turpmāk “kodekss”) pārraudzības struktūras akreditācijai saskaņā ar 41. pantu. Tāpēc šā atzinuma mērķis ir veicināt saskaņotu pieeju attiecībā uz ierosinātajām prasībām, ko datu aizsardzības uzraudzības iestāde izstrādā un ko kompetentā uzraudzības iestāde piemēro, akreditējot kodeksa pārraudzības struktūru. Lai gan VDAR tieši nenosaka vienotu akreditācijas prasību kopumu, tā veicina konsekvenci. Kolēģija ar savu atzinumu cenšas sasniegt šo mērķi: pirmkārt, tā pieprasa kompetentajām UI izstrādāt pārraudzības struktūru akreditācijas prasības, pamatojoties uz VDAR 41. panta 2. punktu un kolēģijas Pamatnostādņem 1/2019 par rīcības kodeksiem un pārraudzības struktūrām saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679 (turpmāk “pamatnostādnes”) un izmantojot astoņas prasības, kas izklāstītas akreditācijai veltītajā pamatnostādņu iedaļā (12. iedaļa), otrkārt, tā sniedz kompetentajām UI rakstiskus norādījumus, kuros izskaidrotas akreditācijas prasības, un, visbeidzot, tā aicina kompetentās UI pieņemt prasības saskaņā ar šo atzinumu, lai panāktu saskaņotu pieeju.

(2) Saskaņā ar VDAR 41. pantu kompetentās uzraudzības iestādes pieņem prasības apstiprinātu rīcības kodeksu pārraudzības struktūru akreditācijai. Tomēr tās piemēro konsekvences mehānismu, lai būtu iespējams noteikt piemērotas prasības, kas nodrošina, ka pārraudzības struktūras pārrauga atbilstību kodeksiem kompetenti, konsekventi un neatkarīgi, tādējādi atvieglojot kodeksu pienācīgu īstenošanu visā Savienībā un palīdzot nodrošināt VDAR pareizu piemērošanu.

(3) Lai varētu apstiprināt kodeksu, kas attiecas uz nepublikām iestādēm un struktūrām, ir jābūt noteiktai kodeksa pārraudzības struktūrai (vai struktūrām), kuru(-as) ir akreditējusi kompetentā UI kā tādu, kas spēj efektīvi pārraudzīt kodeksu. VDAR nav definēts termins “akreditācija”. Tomēr VDAR 41. panta 2. punktā ir izklāstītas vispārīgas prasības attiecībā uz pārraudzības struktūras akreditāciju. Ir vairākas prasības, kas jāizpilda, lai kompetentā uzraudzības iestāde varētu akreditēt pārraudzības struktūru. Lai saņemtu akreditāciju, kodeksu īpašniekiem ir jāpaskaidro un jāpierāda, ka to piedāvātā pārraudzības struktūra atbilst VDAR 41. panta 2. punktā izklāstītajām prasībām.

¹ Šajā atzinumā atsauces uz “Savienību” būtu jāsaprot kā atsauces uz “EEZ”.

(4) Lai gan uz pārraudzības struktūru akreditācijas prasībām attiecas konsekvences mehānisms, pamatnostādnēs paredzēto akreditācijas prasību izstrādē būtu jāņem vērā attiecīgā kodeksa nozare vai specifika. Kompetentajām uzraudzības iestādēm ir rīcības brīvība attiecībā uz katra kodeksa piemērošanas jomu un specifiku, un tām būtu jāņem vērā attiecīgie tiesību akti. Tāpēc kolēģijas atzinuma mērķis ir izvairīties no būtiskas nekonsekvences, kas varētu ietekmēt pārraudzības struktūru darbību un attiecīgi arī VDAR rīcības kodeksu un to pārraudzības struktūru reputāciju.

(5) Šajā saistībā kolēģijas pieņemtās pamatnostādnes ir uzskatāmas par vadlīnijām konsekvences mehānisma kontekstā. Proti, pamatnostādnēs kolēģija ir precizējusi, ka pārraudzības struktūras akreditācija attiecas tikai uz konkrētu kodeksu, tomēr pārraudzības struktūru var akreditēt vairākiem kodeksiem, ja tā atbilst katra kodeksa akreditācijas prasībām.

(6) Kolēģija pieņem atzinumu saskaņā ar VDAR 64. panta 3. punktu, lasot to kopā ar EDAK reglamenta 10. panta 2. punktu, astoņu nedēļu laikā no pirmās darbdienas pēc tam, kad priekšsēdētājs un kompetentā uzraudzības iestāde nolēmuši, ka dokumentācija ir pilnīga. Saskaņā ar priekšsēdētāja lēmumu šo termiņu var pagarināt vēl par sešām nedēļām, ņemot vērā jautājuma sarežģītību,

IR PIEŅĒMUSI ŠO ATZINUMU.

1 FAKTU KOPSAVILKUMS

1. Vācijas Federācijas un federālo zemju uzraudzības iestādes (turpmāk "Vācijas UI") ir iesniegušas kolēģijai lēmuma projektu, kurā ietvertas prasības rīcības kodeksa pārraudzības struktūras akreditācijai, lūdzot tai sniegt atzinumu saskaņā ar VDAR 64. panta 1. punkta c) apakšpunktu, lai nodrošinātu konsekventu pieeju Savienības līmenī. Lēmums par dokumentācijas pilnīgumu tika pieņemts 2020. gada 13. februārī.
2. Saskaņā ar kolēģijas reglamenta 10. panta 2. punktu, ņemot vērā konkrētā jautājuma sarežģītību, priekšsēdētāja nolēma pagarināt sākotnējo astoņu nedēļu pieņemšanas termiņu vēl par sešām nedēļām.

2 NOVĒRTĒJUMS

2.1 Kolēģijas vispārējie apsvērumi par iesniegto akreditācijas prasību projektu

3. Visām akreditācijas prasībām, ko iesniedz kolēģijai atzinuma sniegšanai, ir pilnīgi jāatbilst VDAR 41. panta 2. punkta kritērijiem un astoņām jomām, kuras kolēģija ir izklāstījusi akreditācijai veltītajā pamatnostādņu iedaļā (12. iedaļa, 21.–25. lpp.). Kolēģijas atzinuma mērķis ir nodrošināt konsekvenci un VDAR 41. panta 2. punkta pareizu piemērošanu attiecībā uz iesniegto projektu.
4. Tas nozīmē, ka, izstrādājot prasības kodeksu pārraudzības struktūras akreditācijai saskaņā ar VDAR 41. panta 3. punktu un 57. panta 1. punkta p) apakšpunktu, visām UI būtu jāaptver šīs galvenās pamatprasības, kas paredzētas pamatnostādnēs, un kolēģija var ieteikt UI attiecīgi grozīt projektus, lai nodrošinātu konsekvenci.
5. Visiem kodeksiem, kas attiecas uz nepublikām iestādēm un struktūrām, ir jābūt akreditētām pārraudzības struktūrām. VDAR ir īpaši noteikts, ka UI, kolēģija un Komisija "mudina izstrādāt rīcības

kodeksus, kas paredzēti, lai veicinātu šīs regulas atbilstīgu piemērošanu, ņemot vērā dažādo apstrādes nozaru specifiskās iezīmes un mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu konkrētās vajadzības.” (VDAR 40. panta 1. punkts). Tāpēc kolēģija atzīst, ka prasībām ir jābūt piemērojamām dažādu veidu kodeksiem, jāattiecas uz dažāda lieluma nozarēm, jāpievēršas dažādām iesaistītām interesēm un jāaptver apstrādes darbības ar atšķirīgām riska pakāpēm.

6. Dažās jomās kolēģija atbalsta saskaņotu prasību izstrādi un aicina UI izvērtēt piemērus, kas sniegti precizēšanas nolūkā.
7. Ja šajā atzinumā nekas nav minēts par konkrētu prasību, tas nozīmē, ka kolēģija nelūdz Vācijas UI veikt turpmākus pasākumus.
8. Šajā atzinumā nav analizēti Vācijas UI iesniegtie elementi, uz kuriem neattiecas VDAR 41. panta 2. punkta piemērošanas joma, piemēram, atsaucis uz valsts tiesību aktiem. Tomēr kolēģija norāda, ka valsts tiesību aktiem vajadzības gadījumā būtu jāatbilst VDAR.

2.2 Vācijas UI akreditācijas prasību projekta analīze attiecībā uz rīcības kodeksa pārraudzības struktūrām

9. Ņemot vērā, ka:
 - a. VDAR 41. panta 2. punktā ir sniegts to akreditācijas nosacījumu saraksts, kuri pārraudzības struktūrai jāizpilda, lai to varētu akreditēt;
 - b. VDAR 41. panta 4. punktā ir noteikts, ka visiem kodeksiem (izņemot tos, kas attiecas uz publiskām iestādēm saskaņā ar 41. panta 6. punktu) ir jābūt akreditētām pārraudzības struktūrām, un
 - c. VDAR 57. panta 1. punkta p) un q) apakšpunktā ir noteikts, ka kompetentajai uzraudzības iestādei ir jāizstrādā un jāpublicē pārraudzības struktūru akreditācijas prasības un jāveic tādas struktūras akreditācija, kura uzrauga rīcības kodeksus,

kolēģijas viedoklis ir šāds.

2.2.1 VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

10. Konsekvences labad kolēģija aicina Vācijas UI akreditācijas prasību projektā izmantot pamatnostādņu terminoloģiju un akreditācijas prasību projekta virsrakstā vārdu “kritēriji” aizstāt ar vārdu “prasības”.
11. Kolēģija norāda, ka Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 3. iedaļas ievaddaļā, kurā ir definētas pārraudzības struktūras pilnvaras, ir norādīts, ka attiecības starp pārraudzības struktūru un kodeksa locekļiem reglamentē privāttiesisks nolīgums. Kolēģija uzsver, ka rīcības kodeksa noteikumu saistošais raksturs, ieskaitot noteikumus, kas paredz uzraudzības mehānismu, izriet no (tikai) kodeksa locekļu pievienošanās kodeksam, kā arī no viņu dalības reprezentatīvajā apvienībā. Lai gan līgumsaistības kā tādas nav izslēgtas, kolēģija uzskata, ka pārraudzības struktūras funkcijas būtiskie elementi būtu jāiekļauj pašā kodeksā. Papildu klauzulas var pievienot kā vienošanos vai līgumu starp pārraudzības struktūru un kodeksa locekli, kamēr vien tās nemaina kodeksā noteiktos pārraudzības struktūras funkcijas būtiskos elementus. Tāpēc kolēģija iesaka Vācijas UI precizēt, ka pārraudzības struktūras funkcijas pamatelementi tiks iekļauti rīcības kodeksā.

2.2.2 NEATKARĪBA

12. Kolēģija norāda, ka akreditācijas prasību projektā nav skaidras atsauces uz “pārskatatbildību” kā vienu no četrām jomām, kurās pārraudzības struktūra pierāda neatkarību. Kolēģija uzskata, ka pārraudzības struktūras neatkarība ir jāpierāda četrās jomās: 1) juridiskās un lēmumu pieņemšanas procedūras, 2) finanšu procedūras, 3) organizatoriskās procedūras un 4) pārskatatbildība.² Tāpēc kolēģija iesaka Vācijas UI iekļaut skaidru pienākumu pierādīt neatkarību attiecībā uz pārraudzības struktūras pārskatatbildību.
13. Kolēģija norāda, ka Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 2.2. iedaļas ievaddaļā ir atsauce uz pārraudzības struktūras neatkarību attiecībā uz “rīcības kodeksa nozares priekšmetu”. Pamatnostādnēs (63. punktā) ir sniegta papildu informācija par to, kā var pierādīt pārraudzības struktūras neatkarību, piemēram, pierādot neatkarību attiecībā uz profesiju, nozari vai sektoru, uz kuru attiecas kodekss. Tāpēc kolēģija aicina Vācijas UI pārstrādāt šo prasību daļu saskaņā ar pamatnostādnēm, piemēram, norādot, ka profesija, nozare vai sektors, uz kuru attiecas kodekss, ir iekļauts “nozares priekšmetā”.
14. Attiecībā uz Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 2.2.1. iedaļu kolēģija ņem vērā visus elementus, kas pierāda pārraudzības struktūras neatkarību attiecībā uz tās organizatorisko struktūru. Cita starpā ir norādīts, ka pārraudzības struktūru nevar sodīt par tās uzdevumu izpildi. Kolēģija uzskata, ka būtu sīkāk jāprecizē, ka pārraudzības struktūra uzņemas atbildību par savu darbību un to nevar sodīt ne kodeksa īpašnieks, ne kodeksa loceklis. Tādēļ kolēģija mudina Vācijas UI pārstrādāt šo prasības daļu, lai pārraudzības struktūra būtu aizsargāta pret jebkādu tiešu vai netiešu noraidīšanu vai sankcijām par tās pienākumu izpildi.
15. Kolēģija ņem vērā prasību pārraudzības struktūrai apliecināt pietiekamus finanšu resursus, lai cita starpā aptvertu atbildības prasības (Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 2.2.2. iedaļa). Tomēr kolēģija uzskata, ka šāda prasība varētu šķist nesamērīgi apgrūtinoša maziem un vidējiem uzņēmumiem, kurus tā varētu atturēt no pieteikšanās akreditācijai. Šajā saistībā kolēģija iesaka Vācijas UI mīkstināt šīs iedaļas formulējumu, vispārīgi atsaucoties uz pārraudzības struktūras pienākumiem.

2.2.3 INTEREŠU KONFLIKTS

16. Attiecībā uz pārraudzības darbības atsevišķām aktivitātēm un procesiem, kurus var uzticēt ārpalpojumu sniedzējiem (Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 2.5. iedaļa), kolēģija uzskata, ka prasībās būtu skaidri jānorāda, ka pārraudzības struktūrai piemērojami pienākumi ir piemērojami arī apakšuzņēmējiem. Šā iemesla dēļ kolēģija iesaka Vācijas UI pēc vārda “prasības” pievienot vārdus “un pienākumi” un svītrot vārdu “būtībā” no 2.5. iedaļas pirmā ievilkuma.

2.2.4 IZVEIDOTĀS PROCEDŪRAS UN STRUKTŪRAS

17. Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 2.6.1.2. iedaļā ir noteikts, ka pārraudzības struktūra novērtēs, vai kodeksa locekļi spēj īstenot rīcības kodeksus, veicot “reprezentatīvu atlasi pēc nejaušības principa”. Saskaņā ar VDAR 41. panta 2. punkta b) apakšpunktu un pamatnostādņu 70. un 71. punktu pārraudzības struktūrai būs vajadzīgas atbilstošas pārvaldības struktūras un procedūras, kas tai ļautu pienācīgi novērtēt pārziņu un apstrādātāju tiesības parakstīties un ievērot kodeksu. Kolēģija apšaubā, vai novērtējums, kura pamatā ir reprezentatīva atlase pēc nejaušības principa, varētu atbilst pamatnostādņu 71. punktā izklāstītajām prasībām, kas paredz, ka būtu jāievieš “visaptverošas pārbaudes procedūras”, lai “*pienācīgi novērtētu pārziņu un apstrādātāju tiesības parakstīties un*

² EDAK šīs jomas sīkāk iztirzāja Atzinumā 9/2019 par Austrijas UI akreditācijas prasību projektu rīcības kodeksa pārraudzības struktūrai saskaņā ar VDAR 41. pantu.

ievērot kodeksu”. Tāpēc kolēģija iesaka Vācijas UI svītrot atsauci uz “reprezentatīvu atlasī pēc nejaušības principa”.

18. Šķiet, ka Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 2.6.1.3. iedaļa, kurā ir atsauce uz piemērošanas pārbaudi un rīcības kodeksa ievērošanas uzraudzību, samazina iespējamās uzraudzības procedūras. Atkarībā no rīcības kodeksa konteksta kolēģija uzskata, ka plašāka uzraudzības procedūru dažādība varētu arī nodrošināt efektīvu piemērošanas pārbaudi un rīcības kodeksa ievērošanas uzraudzību. Šā iemesla dēļ kolēģija aicina Vācijas UI pārstrādāt šo iedaļu. Piemēram, saskaņā ar pamatnostādņu 72. punktu varētu iekļaut atsauces uz *ad hoc* pārbaudēm gadījumos, kad ir iesniegtas sūdzības par konkrētu kodeksa locekli, vai apmeklējumiem uz vietas, lai novērtētu atbilstību kodeksam.
19. Kolēģija norāda, ka attiecībā uz attiecīgā rīcības kodeksa izstrādi attiecīgā rīcības kodeksa pārraudzības struktūrām var rasties papildu uzdevumi (Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 2.6.1.5. iedaļa). Kolēģija to atzīst, tomēr aicina Vācijas UI nodrošināt, ka šie papildu uzdevumi nemazina pārraudzības struktūras pārraudzības darbību efektivitāti un objektivitāti.

2.2.5 PĀRREDZAMA SŪDZĪBU IZSKATĪŠANA

20. Kolēģija norāda, ka Vācijas UI akreditācijas prasību projekta 4.2. iedaļā ir noteikts, ka sūdzību publicēšana būtu jāveic gan pārraudzības struktūrai, gan kodeksa locekļiem. Līdzīgus apsvērumus var izdarīt attiecībā uz akreditācijas prasību projekta 3.1. iedaļu, kas veltīta kodeksa locekļu pienākumiem norādīt pārraudzības struktūrai kodeksa locekļu kontaktinformāciju un kontaktpersonas. Kolēģija aicina Vācijas UI neietvert kodeksa locekļiem uzliktos pienākumus pārraudzības struktūrām noteiktajās prasībās un attiecīgi pārstrādāt šīs iedaļas.

3 SECINĀJUMI/IETEIKUMI

21. Vācijas Federācijas un federālo zemju uzraudzības iestāžu akreditācijas prasību projekts var būt par iemeslu pārraudzības struktūru akreditācijas nekonsekventai piemērošanai, un tajā ir jāveic turpmāk minētās izmaiņas.
22. Attiecībā uz *vispārīgām piezīmēm* kolēģija iesaka Vācijas UI:
 1. 3. iedaļā norādīt, ka pārraudzības struktūras funkcijas pamatelementi tiks iekļauti rīcības kodeksā.
23. Attiecībā uz *neatkarību* kolēģija iesaka Vācijas UI:
 1. iekļaut skaidru pienākumu pierādīt neatkarību attiecībā uz pārraudzības struktūras pārskatatbildību;
 2. pārstrādāt 2.2.2. iedaļu, kurā vispārīgi aprakstīti pārraudzības struktūras pienākumi attiecībā uz tās finanšu resursu pietiekamību.
24. Attiecībā uz *interesu konfliktu* kolēģija iesaka Vācijas UI:
 1. aiz vārda “prasības” pievienot vārdus “un pienākumi” un svītrot vārdu “būtībā” no 2.5. iedaļas pirmā ievilkuma.
25. Attiecībā uz izveidotajām procedūrām un struktūrām kolēģija iesaka Vācijas UI:

1. svītrot no 2.6.1.2. iedaļas atsauci uz “representatīvu atlasī pēc nejaušības principa”.

4 NOBEIGUMA PIEZĪMES

26. Šis atzinums ir adresēts Vācijas Federācijas un federālo zemju uzraudzības iestādēm, un tas tiks publiskots saskaņā ar VDAR 64. panta 5. punkta b) apakšpunktu.
27. Saskaņā ar VDAR 64. panta 7. un 8. punktu Vācijas UI divu nedēļu laikā pēc atzinuma saņemšanas elektroniski paziņo priekšsēdētājam, vai tās paturēs spēkā vai grozīs savu lēmuma projektu. Tajā pašā termiņā tās iesniedz grozīto lēmuma projektu vai — ja tās ir nolēmušas neievērot kolēģijas atzinumu — sniedz attiecīgu pamatojumu, kāpēc tās ir nolēmušas pilnīgi vai daļēji neievērot šo atzinumu.
28. Vācijas UI saskaņā ar VDAR 70. panta 1. punkta y) apakšpunktu paziņo kolēģijai galīgo lēmumu iekļaušanai to lēmumu reģistrā, uz kuriem attiecas konsekvences mehānisms.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā —

priekšsēdētāja

(Andrea Jelinek)